

Stichting voor Bodemkartering
Wageningen
Staringgebouw
Tel.: 08370-6333

Rapport nr. 838^b

KORTE TOELICHTING OP DE BODEMKAART, SCHAAL

1 : 100 000 VAN DE GEMEENTEN

BEESEL - BELFELD EN TEGELEN (L)

door J.A. van den Hurk

Wageningen, december 1968

ISSN = 195134.02

N.B. Niets uit dit rapport mag zonder toestemming van de Stichting voor Bodemkartering worden vermenigvuldigd of in andere publikaties worden overgenomen.

VOORWOORD

In opdracht van het Bureau voor planologisch onderzoek en advies Dr. J.A. Launspach te Arnhem werd een globale bodemkaart, schaal 1 : 100 000, met korte toelichting, samengesteld van de gemeenten Beesel - Belfeld en Tegelen.

De benodigde gegevens werden verkregen uit:

Bodemkaart van Nederland, schaal 1 : 200 000

Blad 9, 1960

Stichting voor Bodemkartering.

Bodemkaart met toelichting werd samengesteld in december 1968 door J.A. van den Hurk, onder leiding van Ir. G.J.W. Westelveld.

DE ADJUNCT-DIRECTEUR,

Ir. R.P.H.P. van der Schans.

TOELICHTING OP DE BODEMKAART VAN DE GEMEENTEN BEESEL, BELFELD
en Tegelen (L).

De gemeenten Beesel, Belfeld en Tegelen liggen in het oosten van de provincie Limburg, ten zuiden van Venlo.

Dit gebied bestaat voornamelijk uit oude en jonge rivierafzettingen.

Ten oosten van Tegelen komt een kleine oppervlakte hoge zandige löss(leem)gronden voor.

Het gebied ligt voor het grootste deel op een hoogte van 20 - 30 m + NAP. Het Maasdal ligt beneden 20 m + NAP, terwijl de hoge gronden ten oosten van Tegelen tot 40 à 50 m + NAP reiken.

De meest voorkomende gronden zijn laatglaciale afzettingen van de Maas, een in die tijd sterk meanderende rivier.

De topografie vertoont de kenmerken van dit vlechtende rivierensysteem.

Hoge rivierterrasgronden worden doorsneden door diepe stroomgeulen, waarin vaak jongere afzettingen voorkomen, of door minder diepe laagten. Daarnaast komen hoog opgestoven rivierzandgronden ("rivierduinen") voor, waarop de bewoning veelal geconcentreerd is, o.a. Beesel Reuver en Belfeld. Tijdens de Würmijstijd heeft vooral in Zuid-Limburg lössafzetting plaatsgehad. In dit gebied komt de löss alleen ten oosten van Tegelen voor, afgezet op rivierterraszand.

In de rivierzandgronden is bodemvorming opgetreden, waardoor o.a. humusijzerpodzolen zijn ontstaan. Hierbij heeft onder invloed van het klimaat in- en uitspoeling plaatsgehad van o.a. humus en ijzer. De humusijzerpodzolgronden hebben een geelbruin gekleurde inspoelingslaag, de zgn. B-horizont. De ingespoelde humus en ijzer zijn afkomstig uit de erboven liggende A¹-horizont (bovengrond) en/of A²-horizont (loodzand of schietzand). Onder de B-horizont wordt de onveranderde zgn. C-horizont aangetroffen.

Ook in de rivierterrasgronden heeft bodemvorming plaatsgehad. Hierbij is naast humus en ijzer, ook lutum (klei) verplaatst vanuit de A-horizont in de B-horizont, waardoor een zgn. textuur-B is ontstaan.

Rivierterrasgronden

Deze gronden zijn onderverdeeld in hoge, middelhoge+ lage en lage rivierterrasgronden.

De hoge bruine, zeer lichte en lichte rivierterrasgronden (kaartenheid 1) komen in vrij grote oppervlakten ten oosten van de Maas voor. Er heeft zich in deze gronden veelal een humusijzerpodzol ontwikkeld. De profielen zijn leemarm (< 10 % leem) of zwak leemig (10 - 17.5 % leem) en bevatten meestal minder dan 5 % lutum. Het zijn droogtegevoelige gronden, die voor aspergeteelt goed geschikt zijn. De overgang naar de lage, zeer lichte rivierterrasgronden (kaartenheid 3) wordt gevormd door een complex van middelhoge + lage rivierterrasgronden (kaartenheid 2). Deze gronden zijn over het algemeen zwaarder dan de hoge gronden, en kunnen een lutumgehalte hebben van 10 - 20 %.

In de hogere profielen heeft zich een zwak humusijzerpodzol ontwikkeld, met soms een zwakke textuur-B-horizont. Voor bouw- en grasland zijn ze weinig tot matig geschikt, afhankelijk van de diepteligging van het grondwater.

Rivierkleigronden

Vlak langs de Maas komen, in min of meer brede banen, hoge en middelhoge kalkhoudende zavelgronden voor (kaartenheid 5). Deze vrij jonge gronden hebben plaatselijk binnen 120 cm grind in de ondergrond. Het zijn goede akkerbouwgronden, die voor grasland in de zomer te droog kunnen zijn.

De stroombeddinggronden (kaartenheid 4) bestaan uit een complex van klei- en zavelgronden, met een variërende geschiktheid voor akker- en weidebouw.

Zandgronden

De langs de Maas voorkomende hoge zandgronden (kaartenheid 6) bestaan uit rivierstuifzandgronden, waarin een humusijzerpodzol is ontwikkeld. Het zijn grofzandige leemarme (< 10 % leem) gronden, die voor akker- en weidebouw weinig geschikt zijn.

De ten oosten van Tegelen aanwezige zandgronden bestaan uit leemarm, grof hoogterraszand, met vrij veel grind (kaartenheid 7).

Voor akker- en weidebouw zijn ze weinig geschikt. Binnen deze grofzandige gronden komt een geringe oppervlakte lössleemhoudende zandgronden voor (kaarteenheid 8).

Het lössleemhoudende zanddek is 60 à 80 cm dik en rust op een grofzandige ondergrond met grind. Voor akkerbouw zijn deze gronden vrij goed geschikt. Afhankelijk van de diëte van de grofzandige ondergrond zijn ze droogtegevoelig voor grasland.

Lutum (klei) = minerale delen kleiner dan 2 μ
Leem = minerale delen kleiner dan 50 μ
(μ = micron = 0.001 mm)

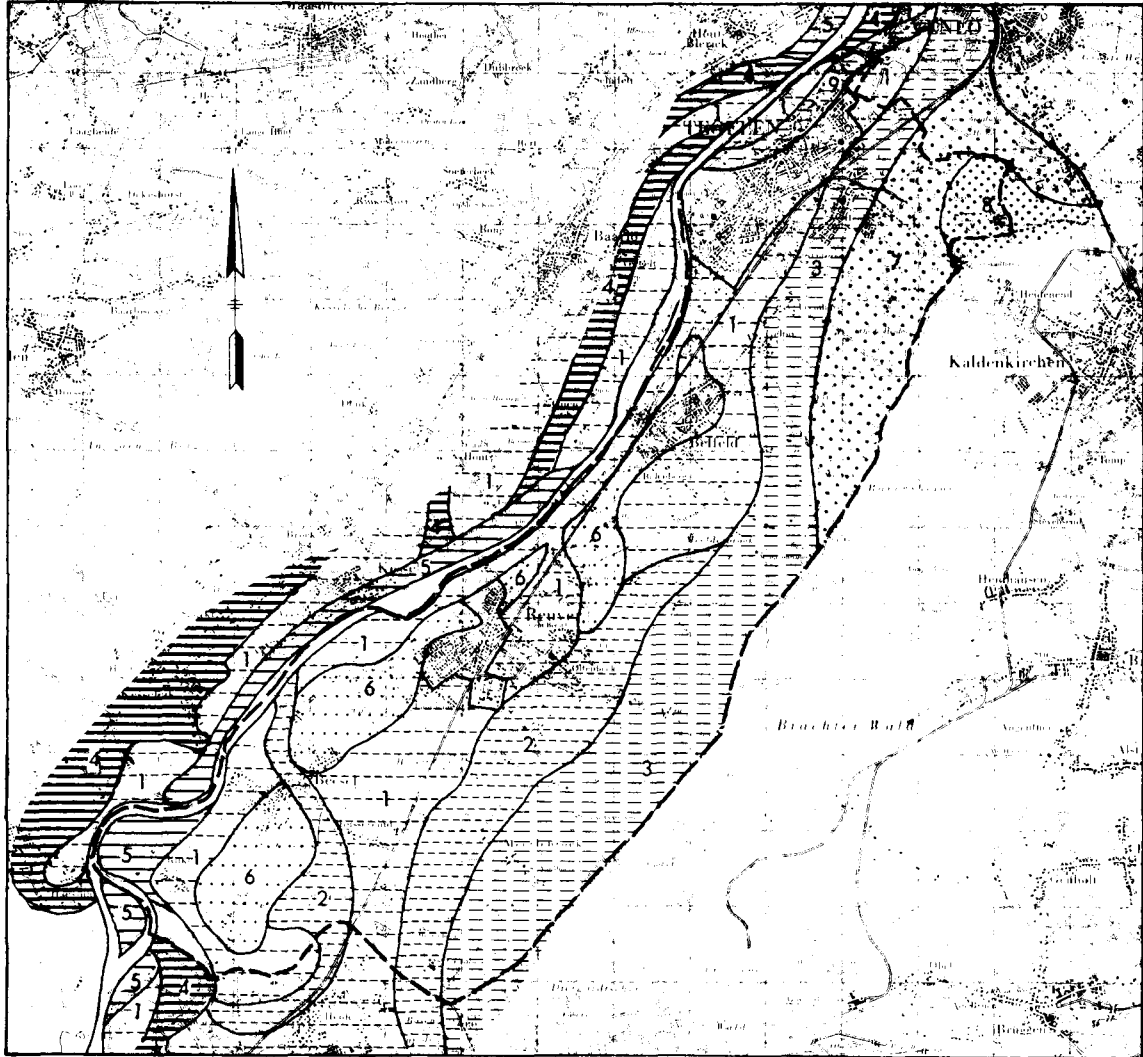
Bron: Stichting voor Bodemkartering, Wageningen.

SOCIOGRAFISCHE DOCUMENTATIE VAN DE GEMEENTEN
 BEESEL, BELFELD EN TEGELEN (L)

Onderwerp:
 Bodemgesteldheid

Nummer		Datum:
Groep:	Blad:	

Bodemkaart

Legenda

Rivierterrasgronden

1 Hoge bruine zeer lichte en lichte rivierterrasgronden

2 Middelhoge en lage zeer lichte en lichte rivierterrasgronden

3 Lage zeer lichte rivierterrasgronden

Rivierkleigronden

4 Stroombeddinggronden

5 Hoge en middelhoge kalkhoudende zavelgronden

Zandgronden

6 Hoge grofzandige podzolgronden

7 Hoge grindhoudende grofzandige podzolgronden

8 Hoge lössleemhoudende zandgronden

Overige onderscheidingen

9 Complex van lage zeer lichte rivierterrasgronden (kaartenheid 3) en hoge grofzandige podzolgronden (kaartenheid 6)

kernen

waterloop

grens van de gemeente

Schaal 1:100 000
 0 1 2 5 10 km

Bron: Stichting voor Boemkartering, Wageningen